

5005
124
344/67/11

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

ROK 10.

CZĘŚĆ XIX.

PETERSBURG.

W Drukarni Wojennej.

1839.

PETTERSBUROSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

363
III
CZASOD.

1839

10(1839)

Biblioteka Jagiellońska

1002195064

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem: do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Ekspedycji Gazet Petersburskiego Poczta-
tamtu, lub do księgarni Gräffe; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjnym; w Wilnie w księgarni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena Roczna: w Rosyjskiej poczcie a w stołicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w księgarni Gräffe: *Roczna*, 45 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Dla Królestwa Polskiego: *Roczna*, 53 r. ass. *Półroczna*, 28 r. ass.

WTOREK $\frac{3}{15}$ STYCZNIA.

Wiadomości krajowe.

Petersburg $\frac{1}{14}$ Stycznia.

NOWINY DWORU.

W przeszłą niedzielę, w święto Narodzenia Pańskiego, w Cerkwi podróżnej, urządzonej w Ermitażu CESARSKIM odbyła się msza uroczysta w obecności NN. CESARSTWA OBOJGA i JJ. CC. WW. WW. XX. KONSTANTYNA i MICHAŁA, W. XIĘŻNY HELENY i W. XIĘŻNICZKI OLGI. Po mszy, Najprzew. *Serafin*, Metropolita Petersburski i Nowgorodzki, w orszaku Członków Najsw. Synodu, odśpiewał hymny dziękczynne na pamiątkę opuszczenia ziem Rosyjskiej przez nieprzyjacielskie wojska w tymże dniu, roku 1812. Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Senatorowie, urzędnicy Dworu, generałowie i oficerowie gwardyi, wojsk linjowych i floty, tudzież osoby płci obojej, mające wstęp do Dworu, znajdowali się na tym obrzędzie, wśród którego dały się słyszeć wystrzały z dział twierdzy. Wieczorem miasto było oświecone. Nazajutrz, 26 Grudnia, CESARSTWO JJ. Oboje i Członkowie Rodziny CESARSKIEJ raczyli uświetnić Swoją obecnością bal zgromadzenia szlacheckiego.

— Według ostatnich tu otrzymanych wiadomości o podróży J. C. W. W. X. NASTĘPCY TRONU, — CESARZEWICZ szczęśliwie przybył 26 Listop. (8 Grud.), do Florencyi gdzie był powitany tak od samego Wielkiego Xięcia Toskańskiego jak i od całej publiczności, w sposób najuprzejmiej-
szy. Poświęciwszy cztery dni na obejrzenie wszystkich osobliwości, i przyjąwszy kilka zaprosin do Dworu Wielkiego Xięcia, J. C. Wysokość wyjechał $\frac{1}{12}$ Grudnia do Rzymu w pożądanym zdrowiu.

— J. C. W. W. XIĄŻĘ NASTĘPCA CESARZEWICZ, wyjechawszy s Florencyi 1 Grudnia przez Arezzo, Perrugio i

Terni i obejrawszy w tych miejscach pomniki starożytne, w pożądanym zdrowiu stanął 4 Grudnia w Rzymie, gdzie zatrzymał się w domu Posła Rosyjskiego, Radcy Tajnego *Potiemkin*.

Nazajutrz o 12 godzinie zrana, J. C. Wysokość ze swym orszakiem, jeździł do Watykanu, do Papieża, poczem był w sławnym Kościele Św. Piotra. Następnie CESARZEWICZ odwiedził znajdującą się w Rzymie Królową Wdowę Sardyńską i Xięcia Pruskiego Henryka.

Dnia następującego, w radośną rocznicę imienin N. CESARZA JMCI, WIELKI XIĄŻĘ słuchał mszy św. w Cerkwi Grecko-rosyjskiej, urządzonej w domu Poselskim. Wszyscy obecni w Rzymie Rosyjanie płci obojej i artyści rosyjscy, zgromadzili się na mszę i mieli szczęście złożyć J. C. Wysokości swoje powinszowania. Tego dnia, na obiedzie u CESARZEWICZA było około 60 osób poddanych rosyjskich.

9 Grudnia, WIELKI XIĄŻĘ uświetnił Swoją obecnością wieczorne zgromadzenie u Radcy Tajnego *Potiemkin*, na którym znajdowali się członkowie ciała dyplomatycznego i całe wyższe towarzystwo.

Roskazy dzienne CESARSKIE.

1 Stycznia. Zostają podniesieni, za odznaczającą się służbą, do rang: Jenerał-porucznika, liczący się w wojsku jenerał-major *Martynow 3*, i tenże mianowany Senatoren i Dyrektorem Moskiewskiego wojennego szpitalu. — Jenerał-majora, pułkownicy: Naczelnik garnizonów artylleryjskich okręgu Finlandzkiego *Wołżenskoj*; — Dowódca 4 konno-artyl. brygady i lekkiej 8 bateryi *Frołow 2*, Dowódca pułku Charkowskiego ułanów *Beklemiszew 1*, Naczelnik zbornej konno-artyl. dywizyi *Strik*, Dowódca 3 uczebnego pułku karabinierów *Hulewicz 2*, wszyscy pięciu z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; — s korpusu żandarmów *Euler 2*, z zaliczeniem do wojska i przyłączeniem do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych; — Dowódca 3 artylleryjskiej brygady *Sokołow 1*, i mianowany Dowód-

ca 1 brygady 9 dyw. piešej, na miejsce jen.-majora Pinabela; — Dowódzca Brińskiego pułku strzelców *Rubiec 1*, z zachow. dot. obowiązków; — Dowódzca 1 bryg. 1 dywizyi dragonów *Pawliszczew*, z zatwierdzeniem Dowódzcą; — Dowódzca Astrachańskiego pułku karabinierów *Gółouszew*, z zachow. dotychczas. obow.; — s pułku Pawłowskiiego gwardyi baron *Munk* i ma zostawać przy Naczelniku 1 dywizyi piechoty gwardyijskiej; — Dowódzca Wołogodzkiego pieszego pułku *Dreszern*, z zachow. dot. obow. — s pułku Siemionowskiiego gwardyi *Marin 2*, i mianowany Dowódzcą 1 bryg. 12 dyw. piešej; — Dowódzca pułku pieszego Białostockiego *Lubawski*, i Dowódzca pułku grenadierów Xięcia Eugeniusza Wirtemberskiego *Puchinskoj*, obaj z zachowaniem dotychczasowych obow.; — s pułku Preobrażńskiego gwardyi *Jesipow* i mianowany Dowódzcą 1 bryg. 15 dyw. piešej; — Dowódzca 2 brygadą 1 dyw. kirysyerów *Mazurkiewicz 1*, z zatwierdzeniem Dowódzcą; — s korpusu żandarmów *Dochturow 2*, mianowany zostaje Rzeczywistym Radzcą Stanu i zaliczony do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych; — Komendant Rygi, jen.-porucznik baron *Driesen*, mianowany Podskarbin Kapituły Rossyjskich Cesarsko-Królewskich orderów s pozostaniem w wojsku; — Pułkownik Ukraińskiego pułku ułanów *Schele 1*, mianowany Dowódzcą pułku kirysyerów Xięcia Alberta Pruskiego, na miejsce Fligel-adjutanta hrabi Rzewuskiego. — 25 Grudnia z. r. Wojenny Gubernator miasta Żytomirza i Cywilny Gubernator Wołyński, liczący się w wojsku, generał-major *Mastow 1*, otrzymuje dymissyą z mundurem i pensyą $\frac{1}{2}$ ilości, wyznaczonej Ustawą 6 Grudnia 1827 roku.

— N. CESARZ Jmć na przedstawienie Rady wojkowego orderu *Św. Męczennika i Zwycięzcy Jerzego*, raczył przywdziać na Siebie w dniu 1 Grudnia z. r., znaki tegoż orderu 4 klasy, za 25-letnią służbę.

— Przez Ukazy CESARSKIE, mianowani kawalerami orderów: Orła Białego, 6 Grudnia, Jenerał-porucznik, Dyrektor Moskiewskiego korpusu kadetów *Annikow* i Radzca Tajny Senator *Hahn*. — Św. Stanisława 1 klasy, tegoż dnia, Vice-admirałowie: Główny Dowódzca Archangelskiego portu i Wojenny Gubernator *Sulina* i Wojenny Gubernator Sweaborga *Wallroth*. — Tegoż orderu 2 klasy, tegoż dnia, Dowódzca 1 artylleryjskiej gwardyijskiej brygady, jenerał-major *Stachowicz 1*, pułkownik pułku Preobrażńskiego gwardyi, adjutant J. C. W. W. Xięcia, Dowódzca oddzielnego korpusu gwardyi *Tolstoj 2* i Radzca Kancelaryi Petersburskiego Wojennego Jenerał Gubernatora, Radzca Stanu *Owodow*.

— Przez Ukaz CESARSKI do Rady Państwa, z dnia 6 Grudnia, Rzeczywisci Radzcy Tajni: *Ribeaupierre*, Senator *Tatiszczew* i Radzca Tajny, Senator *Tuczow*, mianowani Członkami tejże Rady.

— Przez Ukazy CESARSKIE do Rząd. Senatu, z d. 1 z. m., Prezes Izby Skarbowej Twerskiej, Rzeczyw. Radzca

Stanu *Awerkiew*, mianowany Cywilnym Gubernatorem Witebskim.

— N. CESARZ Jmć raczył rozkazać, iżby podoficerom Petersburskiej i Moskiewskiej Policji, dobrego prowadzenia się, umiejętnym pisma i którzy wysłużą w tym stopniu dwadzieścia lat nienagannie, nadawana była ranga Rejestratora Kollegialnego.

— Na zasadzie Zdania Rady Państwa, P. Minister Spraw Wewnętrznych w d. 24 Listopada z. r., wydał mieszczańskiemu Wiatskiemu, Markełowi *Jugrin*, przywilej wyłączny czteroletni na wynaleziony przez niego statek do ciągnięcia przeciw wody ładunków, za pomocą siły samegoż prądu.

Ukazy Rządzącego Senatu.

1) 12 Grudnia. (s 1 Departam.) Z ogłoszeniem Zdania Rady Państwa, zatw. 9 Listopada, iż rossyjscy poddani, znajdujący się zagranicą dla interesów handlowych, po wyjściu zakresu pozwolonego wydanym w roku 1834 prawem, mogą prosić o odkład.

2) 15 tegoż m. (z ogóln. Zgromadz. trzech pierwszych Depart.) S pojaśnieniem prawideł o uszkodzeniu lasów Rządowych.

3) tegoż dnia. (s tegoż ogóln. Zgrom.) O prawidełach mianowania Prokuratorów gubernijalnych w Obwodzie Besarabskim.

S 1 Departamentu.

4) tegoż dnia. O ustanowieniu przy centralnej Astrachańskiej kwarantanie nowej kompanii żołnierzy dla straży.

5) 14 tegoż m. O ustanowieniu przy Giełdzie Petersburskiej licytacji na towary kupców, handlujących na tejże Giełdzie.

6) tegoż dnia. S pojaśnieniem 315 i 316 artykułów warunków dzierżawy trunkowej.

7) 16 tegoż m. Z ogłoszeniem następnego CESARSKIEGO Ukazu do Rząd. Senatu z d. 2 Grudnia 1838. «S powodu ustanowienia w kraju akcyzy od przygotowanego tytoniu, uznaliśmy za stosowne, dla utrzymania należytej równowagi między zagranicznym i krajowym tego rodzaju przemysłem podnieść zarazem do pewnego stopnia cło od przywozowego przygotowanego tytoniu. Zatwierdziwszy w tym celu ułożony przez Ministra Skarbu i rozpatrzony w Radzie Państwa spis różnych rodzajów zagranicznego, przygotowanego tytoniu, na który cło komorne ma być powiększone, i przesyłając ten spis Rządzącemu Senatowi, ROSKAZUJEMY podać go do wykonania.» Spis o którym mowa, jest następujący: za tytuń do palenia, krążany, turecki, płaci się od funta 25 kop. srebrem — za wszelki inny tytuń krążany do palenia 50 kop. sr. — za tytuń tak do palenia jak do zażywania w krążkach, rolach i karotach, 1 rubel 10 kop. sr. — za tabakę tartą 1 rub. 35 kop. sreb. — za cygara 1 rub. 50 kop. sr. od funta. Uwagi. 1) Pomienione cło będzie pobierane zaczynając od 1 Stycznia 1839 roku z dodatkiem 12 $\frac{1}{2}$ procentów przez wszystkie władze celne gdziekolwiek obowiązuje ogólna Europejska

taryfa i gdzie odeclanie tytoniu dozwolone jest za całą ilość tak nowoprzywiezioną, jak i zostającą w składach, z uwagi że i pobieranie krajowej akcyzy za pomocą banderoll zacznie się od tegoż czasu.—2) Gdy krajowe tytoniowe wyroby znajdujące się w handlu w Odessie ulegają od roku 1839 opłacie pomienionej akcyzy, przeto przywożony tam zagraniczny przygotowany tytuń poddaje się pod opłatę całkowitego cła; nadto, na rzecz dochodów miejskich Odessy ma być tam pobierane całkowite cło również i od surowego zagranicznego tytoniu.—Od tytoniu przywożonego s Finlandyi ma być pobierane całkowite cło według niniejszego spisu; od tytoniu przywożonego s Królestwa Polskiego będzie się pobierała na zasadzie Ukazu 12 Listopada 1831 połowa teraz ustanawiającego się cła za te wszystkie rodzaje wyrobów tytoniowych, na które teraz cło zostało powiększone, a czwarta część dawnego cła od tytoniu surowego, które pozostaje bez zmiany; zaś w kraju Zakaukaskim, od tytoniu przywożonego przez Czarne Morze, będzie pobierane cło dotychczasowe.

8) 19 tegoż m. S pojaśnieniem prawideł pobierania akcyzy od tytoniu.

WARSZAWA.

Rada Administracyjna Królestwa, przywołując do skutku przez N. PANA sposobem próby zatwierdzoną ustawę o Zarządzie służby zdrowia w Królestwie Polskiem, postanowiła: 1) Dla zawiadywania sprawami ściągającymi się do służby zdrowia w Królestwie, dotąd w Wydziale Administracyi ogólnej Kommissyi Rządowej S. W. D. i O. P. załatwianemi, ustanawia się Główny Inspektor służby zdrowia, i przynim zarząd, z pewnej liczby urzędników złożony, stanowiący osobny wydział Kommissyi Rządowej S. W. D. i O. P. pod bezpośredniem zwierzchnictwem Dyrektora Głównego, Prezydującego w tejże Kommissyi. 2) Rada Lekarska pozostaje i nadal do czynności, wskazanych jej postanowieniem z dnia 21 Czerwca 1817 roku. 3) Główny Inspektor służby zdrowia, będzie stałym Członkiem Kommissyi Rządowej, z prawami Dyrektorów Wydziału, co do przedmiotów zarządu jego należących, i Prezydującym w Radzie Lekarskiej. 4) Examina osób ubiegających się o stopnie lekarskie, farmaceutyczne i inne naukowe, jako-też o posady cywilno-lekarskie, stosownie do Ukazu J. C. K. Mości, z dnia 31 Grudnia 1832 r., pozostają, dopóki tego będzie potrzeba, przy Radzie Lekarskiej. 5) Do kierowania czynnościami lekarskimi w guberniach Królestwa, ustanawia się na każde dwie gubernie jeden Urząd lekarski i oddzielny takiż Urząd do miasta Warszawy. 6) Dotychczasowe tytuły Urzędników lekarskich, jako-to: Fizyków, Chirurgów i t. p., z nowem urządzeniem niezgodne, ustają; Urzędnikom zaś lekarskim, posady te obecnie zajmującym, zapewnione będą odpowiednie miejsca, według nowej organizacyi, jeżeli za zdolnych do tego uznani zostaną. 7) Rozwinięcie nowo-uorganizowanego Zarządu lekarskiego, zaprowadzenie zmian potrzebnych w

organizacyi Rady lekarskiej, oznaczenie porządku załatwiania interesów, przepisanie potrzebnych instrukcyj dla władz i osób lekarskich, celem spieszego załatwienia właściwych czynności, porucza się Dyrektorowi Głównemu Prezydującemu w Kommissyi Rządowej, z zastrzeżeniem, aby organizacyą służby zdrowia, po wyprobowaniu teraźniejszego jej urządzenia, Radzie Administracyjnej przedstawił. 8) Wszelkie interesa z Wydziału Administracyi ogólnej Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, jako też z Rady lekarskiej oddane być mają pod zawiadywanie Głównego Inspektora lekarskiego.

Ustępy 9ty i 10 tyczą się opłat pensyi Głównego Inspektora i innych urzędników, oraz wyznaczenia na ten cel funduszu na budżecie. 11sty mówi o stosunkach władz z Radą lekarską; 12sty zaś o zachowaniu w swej mocy przepisów policyjno-lekarskich, zgodnych z ustawą na początku wymienioną.

USTAWA

O zarządzie Wydziału Cywilno-lekarskiego w Królestwie Polskiem.

JEGO CESARSKA MOŚĆ Najwyżej rozkazać raczył, wprowadzić projekt ten w wykonanie sposobem próby i użyć na ten przedmiot 47,200 złotych.

Namieśnik, Jenerał-feldmarszałek:

(podp.) *Xiążę Warszawski, hrabia Pa kiewicz-Erywański.*

Warszawa, dnia 21 Czerwca (3 Lipca) 1838 r.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Ustawa ogólna.

§ 1. Stosownie do art. 6 Organizacyi Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, zatwierdzonej przez NAJJAŚNIEJSZEGO PANA dnia 14 Marca 1833 r., powierzone zostało tejże Kommissyi czuwanie nad zdrowiem publicznem w Królestwie, to jest, Policya Lekarska; z tego powodu Główny Zarząd Wydziału Cywilno-lekarskiego w Królestwie, powinien należeć do liczby obowiązków rzeczzonej Kommissyi.

§ 2. Dla zawiadywania sprawami tyczącymi się służby zdrowia ustanawia się osobny Członek w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, z tytułem Głównego Inspektora Lekarskiego w Królestwie Polskiem; zaś dla wspólnego działania z nim w przedmiotach naukowych, policyjnych i sądowych, zachowuje się Rada Lekarska.

§ 3. Dla załatwiania spraw lekarskich w guberniach i w Warszawie, ustanawia się w mieście Warszawie oraz na każde dwie gubernie, jeden Urząd Lekarski. Oprócz tego, ustanawiają się cywilni Urzędnicy Lekarscy w obwodach i miastach.

§ 4. Rada Lekarska, Urzędy Lekarskie i cywilni Urzędnicy Lekarscy, na wezwanie władz sądowych, są obowiązani dawać opinie w sprawach sądowych które pod względem lekarskim takowych wymagają.

RODZIAŁ DRUGI.

O zarządzie Głównego Inspektora Lekarskiego.

§ 5. Zarząd Głównego Inspektora Lekarskiego nie będzie zależał od żadnego z wydziałów Kommissyi Rządowej, lecz osobny będzie stanowił wydział. Oprócz Głównego Inspektora ustanawia się dla niego Pomocnik, zaś dla załatwiania interesów, Szef biura, z dwoma Pomocnikami, nie mniej jeden Archiwista z czterema kancelistami.

§ 6. Główny Inspektor Lekarski nominowanym będzie przez Najwyższą Władzę, na przedstawienie Namiestnika Królestwa Polskiego.

§ 7. Główny Inspektor Lekarski powinien być lekarzem posiadającym stopień Doktora Medycyny, albo Medycyny i Chirurgii, zasłużony i znany z swoich zdolności.

§ 8. Główny Inspektor Lekarski bezpośrednio jest podległy Dyrektorowi Głównemu Prezydującemu w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

§ 9. Główny Inspektor Lekarski na posiedzeniach Kommissyi Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, osobiście wnosi interesa, dotyczące się Zarządu Lekarskiego, wymagające ogólnego zdania, i przy decydowaniu onych ma głos stanowczy.

§ 10. Główny Inspektor Lekarski powinien starać się o udoskonalenie swojego zarządu pod wszelkimi względami, a także przestrzegać porządku i należytego pośpiechu w załatwianiu interesów.

§ 11. On powinien się starać, aby przepisy dotyczące rzeczy lekarskiej przez podwładnych Urzędników jego wydziału, również przez Urzędy Lekarskie i Urzędników Cywilno-lekarskich w guberniach i mieście Warszawie, były wykonywane w zupełności.

§ 12. Główny Inspektor Lekarski odpowiada za wszystko, co jemu poruczonem zostaje, za poczynione przez siebie rozporządzenia i za wszystko, co stwierdził swoim podpisem.

§ 13. Oprócz tego, Główny Inspektor Lekarski prezydować ma w Radzie Lekarskiej.

§ 14. Pomocnikiem Głównego Inspektora Lekarskiego powinien być Lekarz w stopniu Doktora Medycyny i Chirurgii, lub też Doktora Medycyny, znany z zasług i prac naukowych; inni zaś Urzędnicy niekoniecznie mają być powołania lekarskiego.

§ 15. Pomocnika Głównego Inspektora Lekarskiego, nominuje Rada Administracyjna, na przedstawienie Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego.

§ 16. Zakres czynności Głównego Inspektora Lekarskiego jest następujący:

1. Pod względem naukowym:

a) Rozporządzenia dotyczące się udoskonalenia sztuki lekarskiej, oraz wprowadzenie w użycie i rozszerzenie wszystkich sposobów, które przez Radę Lekarską za użyteczne przyznane zostały; b) interesa dotyczące się uznania zdolności do otrzymania cywilno-lekarskich posad, tudzież przyz-

nawania niższych stopni naukowych przez urzędy lekarskie przedstawianych, po poprzednim rozpoznaniu przez Radę Lekarską.

2. Pod względem lekarsko-policyjnym:

a) Rozporządzenia co do wykorzenia endemicznych czyli miejscowych chorób; b) środki dla zapobieżenia i uśmierzenia chorób epidemicznych i zaraźliwych, zarazy na bydło, również główny zarząd kwarantannami; c) rozkrzewienie szczepienia ochronnej ospy, nadzór nad tego rodzaju instytucjami i osobami wyznaczonemi do szczepienia; d) środki do ocalenia ludzi pozornie umarłych, albo wymagających prędkiego ratunku, również upowszechnienie środków skutecznych w podobnych zdarzeniach; e) czuwanie nad wszystkim, co może wywierać szkodliwe wpływy na zdrowie mieszkańców, środki i rozporządzenia do odwrócenia onych lub zmniejszenia ich działalności; f) zapobieganie i uśmierzenie zarazy na bydło; g) zaopatrzenie wszystkich miast i okolic Królestwa potrzebną liczbą lekarzy, akuszerów, weterynarzy i felerów, również ustanowienie w tych miejscach aptek i innych zakładów lekarskich; h) nadzór, aby lekarską praktyką w jej rozlicznych gałęziach, zajmowały się tylko osoby do tego prawo mające, również wykrycie i pociągnięcie do odpowiedzialności tych, którzy nieprawnie trudnią się praktyką; i) ułożenie listy osób posiadających prawo do zajmowania się leczeniem, przysposobieniem lekarstw, albo jakkolwiek częścią sztuki lekarskiej; k) wydawanie pozwolenia na wolną praktykę osobom, któreby ze stopnia swego i usposobienia za godne tego uznane zostały; l) rozpatrzenie przedstawień w celu otworzenia nowych aptek, lub przeniesienia już istniejących; m) nadzór nad rewizją w właściwym czasie aptek i nad przywiedzeniem w wykonanie dyspensatoryi i taksy aptecznej; n) dozór nad składami materiałów aptecznych i zapasami wód mineralnych zagranicznych; o) czuwanie nad sprzedażą sekretnych, jakoteż nad sprzedawaniem środków lekarskich sposobem pokątnym i nieprawym, lub też przez osoby do tego prawa nie mające; p) nadzór nad źródłami mineralnemi w Królestwie i nad zakładami wód mineralnych sztucznych; q) rewizja na żądanie właściwej władzy rachunków aptecznych, lub też do innych lekarskich zakładów publicznych odnoszących się; r) rozpatrzenie artykułów w pismach peryodycznych umieszczanych, osób stanu lekarskiego lub przedmiotów lekarskich dotyczących, odrębnie od roztrząsania takowych w Cenzurze Rządowej; s) ułożenie raportu o chorych w tych szpitalach cywilnych, celem czego od wszystkich szpitali odbierać będzie Inspektor lekarski miesięczne i roczne raporty, których forma przepisana zostanie. (d. c. p.) (Gaz. Por.)

Wiadomości zagraniczne.

Londyn 28 Grudnia. Królowa od tygodnia jest w Brighton gdzie J. K. Mość czas jakiś zabawi. Za przybyciem do

tego miasta Królowa była przyjęta z zapalem przez mieszkańców.

— Nowe zgromadzenie ludu przy świetle pochodni pod prezydencją P. Fergus O'Connor rozpędzone zostało przez siłę zbrojną, która wszakże nie miała potrzeby uciekać się do środków gwałtownych.

— Podług wiadomości z Jamaiki, Wielko-Rządca został zmuszony rozpuścić zgromadzenie kolonjalne w samym dniu jego otwarcia, (3 Listopada) które nie chciało zabrać się inaczej do obrad, jak w razie jeśli Rząd cofnie projekt o więzieniach, który przeciwiał się zdaniu reprezentantów.

— Xiążę Jerzy Cambridge wysiadł 30 Listopada w Ceuta i po [krótkim zabawieniu w tej twierdzy której warownie oglądał, wsiał znowu na okręt „the Wasp” i puścił się w dalszą podróż do Tetuan.

— Nowiny s Kanady dochodzą do pierwszych dni Grudnia. W wyższej Kanadzie sir Georges Arthur wyznaczył nagrodę od 1,000 funt sterl. (25,000 assygn.) dla tego kto pojma dowódcę powstania w Mackenzie, a od 500 f. st. dla tego kto pojma zabójcę kapitana Usker.

— Najnowsze nowiny s Przylądka Dobrej Nadziei dochodzą do 26 Września. Kafrowie dopuścili się nowych nad osadnikami gwałtów i wielkie zrzadzili szkody mieszkańcom pogranicznym.

— Edward Colton, pojmany w pałacu Buckingham (patrz № 100 Tygod. z roku zeszłego) wyrzekłszy się swego systemu twierdzenia że mieszkań oddawna skrycie w tym pałacu, przyznał się do kradzieży, dla której spuścił się był tegoż poranku przez komin. Imię Colton jest zmyślone; człowiek ten, który zrazu udawał się za syna bogatego kupca w Hertfordshire, jest jednym s siedmiu synów ubożego Londyńskiego krawca.

NOWINY S PORTUGALII.

Posiedzenia kortezów otwarte zostały 9 Grudnia osobiście przez Królowę. Mowa Dony Maryi nie zawiera nic, coby już dawniej nie było powiedziane. Widać w niej tylko usiłowanie pokrycia smutnego stanu skarbu i dania dobrej nadziei względem polepszenia tej ważnej gałęzi zarządu.

— Vicehrabia Simodanus, znany chartysta, mianowany został Prezesem Senatu, a biskup Conde, chartysta umiarkowany, Prezesem izby reprezentantów. Poseł hiszpański przy tutejszym Dworze, Perez de Castro, odmówił, jak twierdzą, ofiarowanej sobie przez swoją Królowę godności Prezesa Rady Ministrów.

— Rząd odebrał wiadomość, że załoga w Almeida, złożona ze 210 ludzi, powstała nie na rzecz don Miguela, ale dla ogłoszenia prawym Królem Portugalii don Sebastiana, syna księżny Beira, a teraz małżonki don Carlosa. Załoga ta utrzymywała stosunki s karlistami hiszpańskimi i miała związki w innych miastach Portugalii. Rząd niema w tej chwili dość wojska w Lizbonie dla posłania do Almeida i stłumienia tego poruszenia.

Paryż 28 Grudnia. Nieprędzej jak za trzeciem głosowaniem na dwóch kandydatów mających najwięcej kresek,

to jest PP. Dupin i Passy, izba deputowanych na posiedzeniu 19 b. m. obrała swoim Prezydentem pana Dupin, większością 183 głosów. Za P. Passy było 178 głosów. Na posiedzeniach 20 i 21 izba obrała swoich czterech viceprezesów któremi zostali PP. Calmon, Hippolit Passy, Duchâtel i Cunin Gridaine. O bardzo niewiele szło izby P. Odilon Barrot, kandydat zagorzałej opozycji nie został wybrany na jednego z viceprezesów.

— W izbie parów, na posiedzeniu 26 b. m. wszyscy ministrowie byli obecni. Hrabia Portalis w imieniu komisji czytał projekt odpowiedzi na mowę Królewską. Potém hrabia de Montalambert miał długą mowę na obronę interesów Belgii i przeciw traktatowi 24 artykułów, na którą odpowiadał Prezes Rady Ministrów. Ogólne rozprawy o adresie odpowiedzi zamknięte zostały po mowie pana de Morogues za, i P. Pelet de la Lozère przeciw projektowi.

Po przejściu do rozbioru artykułów PP. Cousin i Villemain wyrzucali Rządowi słabość w dopuszczeniu duchowieństwu brania góry nad prawem i przywłaszczania zbytecznej władzy. P. Barthe, strażnik pieczęci, odpowiadał.

Na posiedzeniu 27 ciągnęły się dalej rozprawy o adresie odpowiedzi którego trzy pierwsze paragrafy izba przyjęła, zatrzymawszy się na 4m, dotyczącym się opuszczenia Ankony przez wojska francuskie.

— Potwierdziła się wiadomość którąśmy dawniej dali o zajęciu 11 Września, przez blokujące Buenos Ayres siły francuskie, wyspy Martin Garcia, mimo oporu załogi, której kilkunastu ludzi zabito. Do tego ataku należały trzy okręty ze stronnictwa Fructuoso Riveira, które, jak wiadomo, oblegają Montevideo, i dowódca francuski, po 24 godzinach, oddał im zajętą wyspę.

— Umarł tu w Paryżu P. Pouqueville, członek instytutu.

— Dzienniki zawierają opisy nieprzeliczonych klęsk na morzu, zadanych przez ostatnie gwałtowne burze. Największe nieszczęścia zdarzyły się na brzegach Anglii. P. Arago wyliczył, że średnia liczba okrętów, ginących corocznie na brzegach Francji, wynosi 88.

NOWINY Z HISZPANII.

Ostatnie nowiny z głównej kwatery don Carlosa, która jest zawsze w Azcoitia, dochodzą do 22 Grudnia. Z zapalem tam mówią o pięknej sprawie która miała miejsce na linii Alava między oddziałem z armii Espartero od 7000 ludzi i oddziałem karlistów od 400 ludzi pod wodzą pułkownika Isidoro Ruiz Equilaz. Ci ostatni obwarowali się w kilku domach i tak dzielnie się bronili, że odpędzili nieprzyjaciół zabiwszy im 800 ludzi. Espartero, upokorzony tą porażką, wrócił do Logrono.

— Piszą z Estella, że hrabia Hiszpanii wszedł na dolinę Aran ze znacznymi siłami dla wspierania powstania mieszkańców na rzecz don Carlosa. Za przybyciem znalazł już cały kraj na stronie karlistów, prócz miasta i zamku Viella. 5 Grudnia miasto zostało wzięte szturmem i miano przystąpić do szturmowania cytaelli.

— Korrespondencya między generałem van Halen i Cabrera jest przerażająca. Odtąd nikomu ze wziętych w niewolę życie nie będzie darowane. Już 200 karlistów miało być rozstrzelano, jeżeli jaka ku temu niezaszła przeszkoda. Cała nadzieja jest na don Carlosie, iż każe położyć koniec tej okropnej rzezi.

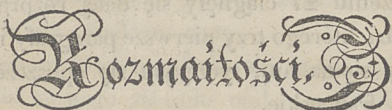
Bruxella 26 Grudnia. Rząd podał 22 b. m. izbie reprezentantów projekt do prawa o udzieleniu Rządowi kredytu od 300,000 franków na wsparcie Banku Belgijskiego. Na wniosek komisji, izba odebrawszy zaspokajające wiadomości o stanie finansów banku, jednomyślnie projekt przyjęła.

Christiania 24. Grudnia. Król Jmć Szwecyi i Norwegii przybył tu 21 b. m. w najlepszym zdrowiu.

Neapol 17 Grudnia. Donoszą s Sycylii, że, od pierwszych dni miesiąca, wybuchnienia Etny zupełnie ustały.

— Xiażę Jmć Piotr Oldenburski z Małżonką swoją księżną Teresą, zabawiwszy czas jakiś w Wiesbade, pojechał do Włoch, gdzie przepędzi zimę.

(Gaz. Senat. Journ. de S. Pt. Gaz. Pet. Psz. Półn.)

ODPOWIEDŹ NIEPROSZONEGO PANU J. E. HERBU G.

(Udzielono)

Naprzód zaczynam od podziękowania Panu w imieniu czytelników Tygodnika za umieszczanie znowu *Rzeczy Petersburskich*, tak dawno przerwanych. Mówię śmiało: w imieniu wszystkich, gdyż nieznam nikogo komu by te opisy humorystyczne niepodobaly się. Teraz pozwól Pan być przeciwnego zdania co się tyczy architektoniki kościoła Luterńskiego. Dziwuje się to, jak Pan możesz być przeciw architekturze gotyckiej, która nasuwa tyle myśli poetyczno-arystokratycznych o tej całej pompie rycerskiej, której nie podobnego niedocytujemy się w wiekach dawnych i która zapewne nigdy już wskrzeszona niebędzie, bo rozsądek wziął górę nad poezią. My piszemy piękną poezję. Nasi przodkowie średnich czasów ją robili.—Zresztą nie barziej nie może być zastoscwanem do kościoła protestanckiego, powstałego w owych czasach cudów, jak styl średnich wieków a i w pięknym artykule Pańskim, umieszczonym w *Noworoczniku literackim* styl biblijny z wrażeniem przebija—bo co jest pięknem wiecznie jest pięknem: od Homera do naszych czasów. *)

Jest to kościółek nakształt Notre-Dame de Paris w miniaturze, i jest on, mojem zdaniem i zdaniem wielu

*) Możemy zapewnić szanownego korespondenta że się myli. Wiemy dokładnie, że w oddziale prozy *Noworocznika* nie ma żadnego artykułu pana J. E. herbu G.

(Wyd. Tyg.)

artystów, najpiękniejszy s tutejszych kościołów i przdziwnie odbija oryginalnym swym stylem od innych budowli. Przeciwnego też jestem s Panem zdania aby tylko na użytek trzeba było baczyć w dziełach sztuki. W artystowstwie piękność gra najważniejszą rolę. Jeden tylko styl czysty angielski ze wszystkich starożytnych i nowszych na samej użyteczności poprzestaje; ale za to też wszystkie ozdoby, wszystkie myśli poetyczno-religijne odrzuca, niepodobna bowiem wszystkich ozdób skierować do użytecznego celu, ba nawet dać im pozór użyteczny, tym sposobem całe snycerstwo architekturne, kolumnady, kapitele, trzebaby odrzucić a następnie wszystkie 5 Greckich porządków zniszczyć.

Wracając do kościoła Św. Piotra i Pawła, w jednej z jego wież jest zegar który bije harmonijnie godziny. Krzyż zaś na środku i na wierzchu samej budowli będący, złoty, utrzymywany jest przez anioła jak na kolumnie Alexandrowskiej. Wszystko to ma niewymowną gracyę i doskonałość proporcji. Kościół Ś. Piotra, kolumna Alexandra i Brama tryumfalna, pozostaną po wieczne czasy jako pomniki wytwornego gustu, świadczącego o wysokiej cywilizacji, rozprzestrzenianej przez naszego Cesarza.

Kościół Luterński, podług przyjętego u Protestantów stylu, w kilka piątr łoż jest zbudowany. Karkassa owalna wesoło jest oświecona, a w głębi przyozdabia go piękny Brüllowa obraz męki Pańskiej. Kiedy pod czas mszy publiczność ugirlanduje wszystkie piątra kościoła, przedstawia to piękny widok. Ponieważ zaś owoc wzbraniany zwykle smakuje, więc i ten kościół, którego przystęp, jak Anglikańskiego, Morawskiego i Hollenderskiego, jest utrudniany, i który rzadko i na krótko otwiera się dla publiczności, wypycha się w czasie pozwolonym ludnością, jak piłka włóśieniem. Jest to kościółek który swą odznaczającą się fizyonomiją przypomina nam kościółek Ś. Anny w Wilnie, którego pierwsze bystre oko Napoleona potrafiło ocenić mimo zakrywające go budowle i o którym powiedział: iżby chciał go w pudełku przewieźć do Paryża. T. B.

Pisałem w Petersburgu 23 Grudnia 1838.

OD WYDAWCY.

Mamy bardzo przyjemną nowinę do udzielenia naszym czytelnikom. Z odebranego od P. Juliana Korsaka listu dowiadujemy się że ten znakomity poeta przygotował do druku dwa tomy poezji: w pierwszym będzie *«Twardowski»* poemat dramatyczny, i *«Kamoens»*—w drugim, przekład *«Romeo i Julia»* Szekspira, poezje egotyczne i różne. Pozostaje nam w imieniu wszystkich miłośników literatury ojczystej prosić P. Korsaka, iżby o ile można przyspieszył ich ogłoszenie.

Печатать позволяется. С.-Петербургъ. Января 2-го 1839. П. Гаевский.

W Drukarni Wojennej.